

Ontwikkeling

Voor **UNU-MERIT** bekritisieren Arora en Romijn de huidige *base of the pyramid*-benadering van economische ontwikkelingsvraagstukken, waarin economische ontwikkeling wordt gezien vanuit de behoeften van armen. Volgens de auteurs onderschat de bestaande economische ontwikkelingsliteratuur de complexiteit van machtsverhoudingen binnen heterogene armengemeenschappen en van de hiërarchische verhoudingen tussen armen en betrokken organisaties zoals multinationals, non-profitorganisaties en lokale overheden. Dit maakt volgens de auteurs dat onvoldoende duidelijk is wiens behoeften en lokale kennis als legitiem worden beschouwd binnen een gemeenschap, en derhalve in hoeverre ontwikkelingsbeleid effectief kan zijn.

Arora, S. en H. Romijn (2009) *Innovation for the base of the pyramid: critical perspectives from development studies on heterogeneity and participation*. Werkdocument nr 2009-036. Maastricht: UNU-MERIT.

Markt

Voor het **Centraal Planbureau** ontwikkelen Koutstaal *et al.* een potentieel efficiënt instrument om de productie van duurzaam opgewekte elektriciteit te stimuleren: een verplichting voor energieproducenten tot het verwerven van verhandelbare duurzame-energiecertificaten. De producenten ontvangen een certificaat voor productie van duurzame energie, die ze kunnen verkopen aan andere partijen die een certificaatverplichting hebben zoals energiedistributiebedrijven. Als gevolg daarvan hebben energiebedrijven een marktgedreven prijsdruk om meer duurzame energie te produceren. Op voorwaarde van een efficiënt functionerende markt werkt dit instrument mogelijk effectiever dan subsidieverstrekking.

Koutstaal P., M. Bijlsma, G. Zwart, X. van Tilburg en Ö. Özdemir (2009) *Market performance and distributional effects on renewable energy markets*. CPB discussiedocument nr 190. Den Haag: CPB.

Handel

Voor het **International Institute of Social Studies** onderzoeken Yakop en Van Bergeijk de invloed van diplomatie op de geografische verdeling van internationale handel. De auteurs maken gebruik van een graviteitsmodel dat bilaterale internationale handelspatronen onder andere verklaart aan de hand van het aantal ambassades en consulaten in twee landen. Daarmee tonen ze aan dat diplomatieke representatie via ambassades en consulaten geen significante handelsverhogende factor is voor OESO-landen onderling, maar wel in bilaterale handelsrelaties tussen ontwikkelingslanden.

Yakop, M. en P. van Bergeijk (2009) *The weight of economic and commercial diplomacy*. ISS werkdocument nr 478. Den Haag: ISS.

Concurrentie

Voor het **World Economic Forum** stelt Schwab de mondiale concurrentie-index op voor 2009. Nederland is hierin gezakt van de achtste naar de tiende plaats, als gevolg van een daling van het innovatievermogen. In het bijzonder de zwakke financiële markt, met slechte solvabiliteit van banken en afnemende kredietverlening, afnemende investeringen in onderzoek en ontwikkeling, en ontoereikende infrastructuur hebben het Nederlandse innovatievermogen aangetast. Zwitserland, met excellente onderwijsprestaties, neemt de eerste positie in ten koste van de Verenigde Staten. De index geeft de aantrekkelijkheid van een land voor ondernemers weer.

Schwab, K. (2009) *The global competitiveness report 2009-2010*. Genève: World Economic Forum.

Internet

Voor **METEOR** hanteren Herings *et al.* een dynamisch model dat de optimale prijsstrategie bepaalt voor muziekmaatschappijen in de aanwezigheid van online *peer-to-peer* (P2P) bestandsdelende netwerken die de cd-verkopen drukken. Het model wordt gekenmerkt door een endogene prijszetting die afhankelijk is van marktaandeel en netwerk grootte. Bedrijven blijken een hogere prijs te zetten naarmate het bestaande marktaandeel dan wel het P2P netwerk groter is. De auteurs geven als oorzaak dat bedrijven meer gebaat zijn bij winstmargeverhoging dan bij prijsverlaging die kopers uit het P2P-netwerk weg moet trekken. De modeluitkomsten zijn gebaseerd op cd-verkoopdata voor de Verenigde Staten vanaf 1999.

Herings, P., R. Peeters en M. Yang (2009) *Piracy on the internet: accommodate it or fight it? A dynamic approach*. Werkdocument nr RM/09/34. Maastricht: METEOR.

Fusies

Voor het **Tjalling C. Koopmans Research Institute** analyseren Weitzel en McCarthy gedragsverschillen bij fusies en overnames tussen enerzijds het midden- en kleinbedrijf (mkb) en anderzijds het grootbedrijf. Op basis van ruim zeventienduizend observaties voor de periode 1996–2007 tonen de auteurs dat het mkb fusies en overnames verhoudingsgewijs meer financiert met eigen vermogen dan grote bedrijven. Daarnaast trekt het mkb zichzelf meer dan grote bedrijven terug van fusies en overnames, waarbij mkb-bedrijven zichzelf afhankelijker maken van externe groeimogelijkheden dan grote bedrijven. Het idee hierachter is dat grote bedrijven zich meer richten op waardevernietiging bij potentiële concurrenten ter vergroting van het marktaandeel, terwijl kleine bedrijven meer gericht zijn op waardevermeerdering en winstgroei.

Weitzel, U. en K. McCarthy (2009) *Theory and evidence on mergers and acquisitions by small and medium enterprises*. TKI discussiedocument nr 09-21. Utrecht: Tjalling C. Koopmans Research Institute.

SINDS 1916

Openbaar vervoer

Voor het **Tinbergen Instituut** tonen Karamychev en Van Reeve aan dat de frequentie van vervoersdiensten bij monopolisten in het openbaar vervoer hoger kan liggen dan het sociale optimum. De mate van over- of onderaanbod van de frequentie hangt af van de heterogeniteit van de consumenten en hun verdeling van de reserveringsprijzen. Overaanbod is waarschijnlijk als de verdeling ongelijk is, omdat de wachttijd van een marginale consument dan twee keer zo hoog is als de wachttijd van de gemiddelde consument. Deze bovengemiddelde wachttijd geeft de monopolistische aanbieder een prikkel om een hogere frequentie aan te bieden om zodoende de marginale consumenten winstgevend te bedienen.

Karamychev, V. en P. van Reeve (2009) *A monopolist in public transport: undersupply or oversupply?* TI discussieartikel nr 2009/077-1. Rotterdam: Tinbergen Instituut.

Consumentenperceptie

Voor het **LEI** stellen Ingenbleek *et al.* dat duurzaamheidslabeling een effect heeft op de consumentenperceptie: de consument zal zijn attitude veranderen ten aanzien van de duurzaamheidslabels en vooral ten aanzien van de producten die deze labels juist niet voeren. Uit een steekproef blijkt dat er geen onmiddellijk effect is van duurzaamheidslabels op de negatieve associaties met niet-gelabelde producten. Wel is er sprake van geleidelijke effecten: consumenten worden geleidelijk minder tevreden over de kwaliteit van hun aankoop van gangbare producten en staan geleidelijk minder positief tegenover de aanbieders van zulke producten. Dergelijke effecten zouden op de langere termijn het gedrag van de consument kunnen veranderen.

Ingenbleek P., M. Meeusen, A. Anagnostou, M. Binnekamp en H. van Trijp (2009) *Wat brengen keurmerken nog meer teweeg? Neveneffecten van duurzaamheidslabeling in de consumentenperceptie*. Den Haag: LEI Wageningen UR.

Ondernemerschap

Voor het **Erasmus Research Institute of Management** beschrijven Hoogendoorn *et al.* hiaten in empirische studies naar het ondernemen gericht op een maatschappelijke doelstelling. Aan de hand van bestaande literatuur stellen de auteurs dat empirische studie naar verdiend inkomen en inkomensstrategieën voor sociale ondernemers nagenoeg ontbreekt, terwijl deze factoren van evident belang zijn voor de onafhankelijke positie van de ondernemers. Ook ontbreekt studie naar de mate waarin de betrokkenheid van meerdere belanghebbenden bij een sociale onderneming een efficiënte manier is om de verschillende door de ondernemer gestelde maatschappelijke doelstellingen te bereiken.

Hoogendoorn B., E. Pennings en R. Thurik (2009) *What do we know about social entrepreneurship: an analysis of empirical research*. ERIM rapport nr 2009-044-ORG. Rotterdam: ERIM.

Groei

ERECO, een Europees samenwerkingsverband van onderzoeksorganisaties waaronder ECORYS, toont de economische groei-voorverwachtingen voor zeventig Europese stadsregio's voor de periode 2007–2013. Utrecht en Amsterdam kennen volgens ERECO tot 2013 elk een groei van ongeveer een procent. De industriële productie krimpt in beide steden over de gehele periode, terwijl de dienstverlening en de bouw na een dip weer groeien. Den Haag en Rotterdam scoren met een verwachte economische groei van 0,5 procent minder, waarbij Rotterdam vooral getroffen wordt door een krimp van de industriële productie en Den Haag door een minder snelle groei van de dienstverlening. Nederland scoort met een verwachte groei van 0,5 procent hoger dan het EU-gemiddelde van 0,1 procent groei.

ERECO (2009) *European regional prospects 2009*. Cambridge: Cambridge Econometrics.

Overtuiging

Voor het **Institute for the Study of Labor** bestuderen Giuliano en Spilimbergo de relatie tussen recessies en sociaal-economische overtuigingen. Daartoe koppelen de auteurs eerdere macro-economische schokken aan enquêteantwoorden van de personen later in hun leven. Hieruit blijkt dat personen tussen hun 18e en 25e levensjaar, in tegenstelling tot in andere levensfasen, gevoelig zijn voor macro-economische schokken. Ze zijn daardoor overtuigd dat economisch succes meer afhangt van geluk dan van werk en dat de overheid een belangrijke economische herverdelingsfunctie heeft. Daarnaast blijken mensen hun vertrouwen in overheidsinstellingen te verliezen wanneer schokken zich voordoen voor hun veertigste levensjaar.

Giuliano P. en A. Spilimbergo (2009) *Beliefs and the macroeconomy*. Discussieartikel nr 4365. Bonn: IZA.

Energie

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** berekent dat het verbruik van duurzame energie in het totale energieverbruik in Nederland is gegroeid van 2,9 procent in 2007 naar 3,4 procent in 2008. Dit kwam vooral door de productiegroei van duurzame elektriciteit, die toenam van 6 naar 7,5 procent van het totale elektriciteitsverbruik, met name door verhoogde productie uit biomassa en windenergie. Het aandeel biobrandstoffen voor het wegverkeer nam in 2008 ten opzichte van 2007 licht toe, van 2,8 naar 3 procent van alle verbruikte benzine en diesel. Het gebruik van duurzame warmte groeide ook licht, van 2 naar 2,1 procent van de benodigde hoeveelheid warmte.

CBS (2009) *Duurzame energie in Nederland 2008*. Den Haag/Heerlen: CBS.